

30 ÉVES A PÉCSI NÉPRAJZ – KULTURÁLIS ANTROPOLÓGIAI TANSZÉK

A rendszerváltás egyik gyermekeként 1991 szeptemberében indult a néprajzi oktatás Pécsen, az akkor még Janus Pannonius nevét viselő tudományegyetem Tanárképző Karán. A szak alapítója Andrásfalvy Bertalan volt, az első oktatói generációt pedig olyan kiváló kutatók képviselték, mint Filep Antal, Kisbán Eszter, Nagy Ilona, Pócs Éva és a máig aktív egyetemi tanár, Vargyas Gábor. Az akkori magyarországi néprajzi oktatás rendszerében a szak profilját megújítón,

Konferencia: A néprajztudomány jövője (2019)

modern keretekben, és három tudományszakot (etnográfia, folklorisztika, kulturális antropológia) integráló módon alakították ki. A szak oktatása a tudományterület változásaiból következő szükség-szerű reformokkal együtt ma is ezeken a tematikus alappilléreken és megújító törekvéseken nyugszik.

A Néprajz – Kulturális Antropológia Tanszék az évfordulóját egész éven át tartó rendezvényekkel ünnepli meg 2021-ben. Több programot dolgoztunk ki, amelyek néhány csomópont köré szerveződnek.

Hallgatói részvételre is alapozva tanszéktörténeti kutatásokat szervezünk, amelyek egyik feladata az írásos emléanyag feldolgozása levéltári forrásokra és az oktatók saját írásos emlékeire alapozva. Emellett eddig a tanszéken íródott szakdolgozatokat és doktori disszertációkat térképen kereshetően kívánjuk feldolgozni és hozzáférhetővé tenni. A tanszék első oktatógárdájának tagjait és az eddig volt tanszékvezetőket is közös asztalhoz tervezzük ültetni, hogy beszélgessék végig a tanszék történetét – ebből a beszélgetésből dokumentumfilmet készítünk, mely alapvető dokumentuma lesz a tanszék történetének. Feltérképezzük végül a végzett hallgatók életpályáit is, amivel útmutatót nyújthatunk a mostani és a leendő hallgatóinknak, hogy milyen szakmai kilátásokkal, elhelyezkedési lehetőségekkel számolhatnak a jövőben. A jelenlegi és hajdani hallgatóinktól származó beszámolókat, a tanszékkel és a szakkal kapcsolatos véleményeket folyamatosan megjelentetjük a tanszék facebook oldalán is (<https://www.facebook.com/pecsineprajz/>).

Úgynevezett „tanszéktörténeti szemináriumot” indítottunk a 2020-21-es tanév tavaszi szemeszterében, amely a következő félévben is folytatódni fog.

Konferencia: A néprajztudomány jövője (2019)

Itt minden héten egy-egy volt diákunk beszél magáról és/vagy a kutatásáról. A kurzus egyik célja, hogy szeretnénk felvenni a kapcsolatot volt diákjainkkal, másrészt pedig ezzel is szeretnénk jövőképet nyújtani a mostani hallgatóinknak, szeretnénk felmutatni, hogy hányféle sikeres karrierlehetőség áll előttük nyitva, ha elvégzik a néprajz szakot. Éppen ezért meghívunk olyan régi diákokat is, akik a szakmában helyezkedtek el, de olyanokat is, akik a szakma tágabb környezetében maradtak, esetleg attól eltávolodva más területen – a közoktatástól a civil szféráig stb. – futottak be sikeres pályát. A kurzus ebben a félévben természetesen online formában zajlik a Teams felületén. Minden érdeklődőnek örömmel segítünk, részvételi szándékukat kérem, jelezzék a pnekat@pte.hu e-mail címen. Az előadások utólag is visszanezézhetők [a tanszék Youtube-csatornáján](#), valamint a szemináriummal kapcsolatos hírek naprakészen követhetők [a tanszék facebook oldalán](#) is. A szeminárium tervezése során büszkén szembesültünk azzal, hogy annyi sikeres,

érdekes életút alapul az elvégzett néprajz szakon, hogy akár éveken keresztül működtethetnénk szervezetünket. A szeminárium előadói ebben a félévben a következők voltak, lesznek:

Pócs Éva kiránduláson

Konferencia: A néprajztudomány jövője (2019)

Egy habilitáció közönsége

Tanszéki kirándulás

Tanszéki kirándulás

DÁTUM	NÉV	ELŐADÁS CÍME	
02.10.	Viczián Zsófia	pedagógus, művelődéstörténész, publicista Sylvester János Református Gimnázium; Heti Válasz Pestbuda melléklete	Fától az erdőt, avagy kultúrakutató a rengetegben
02.17.	Tóth G. Péter	független kutató „Kelet–Nyugat” Vallásetnológiai Kutatócsoport (OTKA), BTK Néprajztudományi Intézet	Kalauz adatbányához: a magyarországi boszorkányper- archívum 30 éve
02.24.	Horváth Gergő	Ökoturisztikai és Környezeti Nevelési Osztály, Duna-Ipoly Nemzeti Park	Távol és mégis közel – Mi lesz a cserebogárból
03.03.	Balogh Imréné Jánosi Erzsébet	tájházvezető, néprajzos Bátai Tájház	Egy tájház és annak lehetőségei
03.10.	Fuksz Márta	néprajzos muzeológus, Wosinsky Mór Megyei Múzeum, Szekszárd	Történész-néprajzsból antropológus? Avagy miért fontos a jól megalapozott módszertan
03.17.	Pisztora Zsófia	néprajzos muzeológus, Rippl-Rónai Múzeum, Kaposvár	„Beszéd, hallgatás, gyakori igénybevétel...”
03.24.	Győrffy Eszter	fiatal kutató ösztöndíjas, ELKH (MTA) Néprajztudományi Intézet	„Átrajzolt határok” – Vallás, társadalom és etnicitás (volt) görögkatolikus közösségekben
03.31.	Kőszegi Gábor	muzeológus (mesterséggyűjtemény), Néprajzi Múzeum, Budapest	A múzeum dinamikája – múzeum kívül-belül
04.14.	Mácsai Boglárka	muzeológus (Európa- és Ázsia- gyűjtemény), Néprajzi Múzeum, Budapest	Hogyan lettem múzeumkerülőből muzeológus?
04.21.	Kolutác Andrea	igazgató, muzeológus Kanizsai Dorottya Múzeum, Mohács	A múlton keresztül a jövőbe – A mohácsi Kanizsai Dorottya Múzeum működésének bemutatása
04.28.	Frazon Zsófia	tudományos titkár, muzeológus (MaDok-program) Néprajzi Múzeum, Budapest	A tigris a múzeumban, az tigris a múzeumban, és nem a tigris
05.05.	Vatascin Péter	etnológus, Fórum Kisebbségkutató Intézet, Komárom	Járható és járhatatlan utak – Megfigyelések a média és néprajz/kulturális antropológia határmezsgyéjéről

Tanszéki karácsony (2013)

2021 őszére olyan eseményeket is tervezünk, ahol már – remélhetően – személyes találkozásokra is lehetőség lesz. Egyrészt a tanszék alapításakor kialakított három pillért, három tudományterületet (etnográfia, folklorisztika, kulturális antropológia) reprezentálhatjuk a tanszék egy-egy korábbi, jelentős hazai vagy nemzetközi pályázatával, amelyeknek amolyan „visszatekintő konferenciáját” kívánjuk megrendezni. A három nagyvolumenű pályázat, amelyekre itt hivatkozunk: az Andrásfalvy Bertalan „iskolateremtő egyéniségek” OTKA pályázata; a Vargyas Gábor vezette „Structuring the European Reserch Area – Human resources and

Mobility”, Marie Curie Host Fellowships for Transfer of Knowledge (TOK) “From Hungarian Ethnography to European Ethnology and Cultural Anthropology” (A magyar néprajztudománytól az európai etnológiáig és a kulturális antropológiáig) elnevezésű projektje; valamint a Pócs Éva által irányított *Vernacular Religion on the Boundary of Eastern and Western Christianity: Continuity, Changes and Interactions* (Népi vallás a keleti és nyugati kereszténység határán: folyamatosság, változások és kölcsönhatások) *European Research Council Advanced Grant*. A konferencián az érdeklődőknek a bemutató előadások mellett a kutatásokban résztvevő kutatók, illetve egy-egy kutatóvá nevelődött hajdani diák tart előadást.

Konferenciaszűnet: Pócs Éva, Vargyas Gábor, Leonard Marsh, Marion Bowman

Terepen (Farkas Judit felvétele)

A tudományos programok mellett „öregdiák” találkozót is szervezünk, amelyre a tanszék valaha volt összes hallgatóját és oktatóját meghívjuk. Az egész napos programsorozatban szerepel kiállítás a képzőművészetben kariert befutott hallgatóink műveiből; illetve a végzett hallgatóink által beküldött képekből, tárgyakból, amelyek egy-egy személyes történet kíséretében a tanszék elmúlt harminc évét hivatottak bemutatni. Koncertet készülünk rendezni a tanszéken végzett, azóta zenésszé, énekeszé vált hallgatóink fellépésével. Büszkén mutatjuk fel tehát azt is, hogy a tanszék végzett hallgatói nemcsak a tudomány, hanem a művészetek területén is maradandót tudnak alkotni! Az estét természetesen egy találkozóval, informális beszélgetésekkel zárjuk.

Rendezvényeinken minden hajdani diákunkat örömmel látjuk, és mivel nem biztos, hogy mindenkit elérünk a rendelkezésünkre álló fórumokon, ezért kérjük, „aki hallja, adja át”! Minden más érdeklődőt is szeretettel várunk!

Nagy Zoltán

Néprajz - Kulturális Antropológia Tanszék

Konferenciaszűnet

Tanszéki kirándulás (Ormánság)

Tanszéki karácsony (2019)

Szabó Veronika: Sárközi viseletben

Tanszéki kirándulás (Baltikum, 2003)

Tanszéki farsang

Nagy Zoltán: Szibéria (terepfotó)